

Geçmişten Günümüze
İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji
Uzmanlığı:
Laboratuvar Eğitiminin Bugünkü Durumu

Prof. Dr. Haluk ERAKSOY

İnfeksiyon Hastalıklarının Alt Edilmeye Başlanması

- Biyoloji → Mikrobiyoloji
- XIX. yüzyılın ikinci yarısından sonra → **İnfeksiyon etkenleri**
- XX. yüzyılın ikinci yarısına doğru → **Antibiyotikler**
  - ✓ İnfeksiyon hastalıklarıyla savaşmada insanlığın ulaştığı en önemli aşamalardan biri
- Mikrobiyoloji (bakteriyoloji) bilgileri → Sağlık alanı
  - ✓ **“Klinik” mikrobiyoloji** hizmetleri
- Türkiye’de → Klinik ve laboratuvar hizmetlerinin tek elden yürütülmesi
  - ✓ **“Bakteriyoloji ve Emraz-ı İntaniye”** (günümüzdeki “İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji”)

Tıp Eğitimini Avrupa Düzeyine Çıkarmak Üzere Davet Edilen İki Alman Hekim

Prof. Dr. Robert Rieder

Dr. Georg Deycke

Klinik Mikrobiyoloji'yle İnfeksiyon Hastalıkları'nın Bir Arada Okutulmaya Başlandığı İlk Eğitim Kurumumuz

Gülhane Tababet-i Askeriye Tatbikat Mektep ve Seririyatı

Türkiye'de İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Eğitiminin Başlaması

Prof. Dr. Georg Deycke

Gülhane'nin Eğitici, Hekim ve Hemşire Kadrosu (1905)

Türkiye'de İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Eğitiminin Başlaması

Dr. Reşat Rıza (Kor)

Dr. Mustafa Hilmi (Sağun)

Dr. Hüsamettin Şerif (Kural)

Cumhuriyet Döneminde Tıpta Uzmanlık Unvan ve Yetkisinin Elde Edilmesi

- **Tababet ve İhtisas Vesikaları Hakkında Nizamname (1929)** → Bakteriyoloji
  - Bakteriyoloji ve Emraz-ı İntaniye Mütahassısı: Hem klinik hem de laboratuvar hizmetleri
- **Tababet Uzmanlık Belgeleri Hakkında Tüzük (1947)** → Bakteriyoloji ve İntani Hastalıklar
- “İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji” dalının uzmanları:
  - Her zaman hem bir kliniği, hem de bir laboratuvarı müstakilen yönetme yetkisi
- **992 sayılı Seriri Taharriyat ve Tahlilat Yapılan ve Masli Teamüller Aranılan Umuma Mahsus Bakteriyoloji ve Kimya Laboratuvarları Kanunu** → Umuma mahsus bağımsız bir laboratuvar
  - Kazandıkları laboratuvar bilgi ve becerilerini kullanma yetkisi

İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanı

- İnfeksiyöz bir problemi çözerken hem laboratuvar hem de klinik bilgi ve becerilerini **aynı anda ve bilfiil** kullanabilir
- Hastasındaki olası sorumlu mikrobik etkene ilişkin **laboratuvar incelemelerini** bilfiil yapabilir
- Tanıya **hızla ve en ekonomik** biçimde ulaşabilir
- **En uygun** tedaviyi, **en hızlı** yoldan uygulayabilir

İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanının Başka Uzmanlardan Farklı Yönü

- İnfeksiyon hastalıkları
  - **Hem** laboratuvar tanısı
  - **Hem de** klinik izlem ve tedavisi
- **Aynı uzmanın** üstlenebilmesi çok önemli bir **üstünlüktür**
  - Başka dalları ilgilendiren hastalıklar için mümkün olmayan

Hizmetin Bütünleşik Bir Anlayışla Verilmesinin Üstünlüğü

- Mikrobik etkenin **erkenden** saptanması
- Antimikrobik tedavinin **gecikmeden** başlanması
  - ☺ Hastanın **hızla** yaşama döndürülmesi
  - ☺ Hastanın sağlığına **daha erken** kavuşturulması
  - ☺ İnfeksiyon hastalığının pahalı tanı testlerine **gerek kalmadan** tanınabilmesi
  - ☺ İnfeksiyon hastalığının **daha** ucuz antimikrobiklerle güvenle tedavi edilebilmesi
  - ☺ İnfeksiyon hastalığının yayılmasının **önlenmesi**

‘Y’ Ulusal sağlık sistemimiz içinde gösterilen başarının sırrı

İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlık Eğitimi Programı Olan Kurumlar

- İHKM tıpta uzmanlık eğitimi veren kurum sayısı : 90
  - Üniversite Hastanesi: 48
  - Eğitim ve Araştırma Hastanesi: 31
  - Şehir Hastanesi: 11

TUS Dönemlerine Göre İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlık Öğrencisi Kontenjanları ve Eğitici Sayıları

TR'de İHKM eğitimi veren birim sayısı: 85-90, %90'ında asistan var, 3'ü akredite

2017 Nisan	2017 Ağst	2018 Şubat	2018 Eylül	2019 Şubat	2019 Eylül	2020 Şubat	2020 Ekim	2021 Mart	2021 Eylül	2022 Mart	2022 Eylül	2023 Mart	2023 Eylül
41	54	54	55	65	63	63	112	102	102	275	197	162	260

Son 5 yılda TOPLAM 1399 asistan

Prof	73
Doç	58
Dr Öğr Üyesi	50
TOPLAM	181

Yürürlükteki Mevzuata Göre İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlık Eğitimi ve Doçentlik Bilim Alanı

- Türkiye’de İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji **bir bütün** olarak doğmuş ve bu tarihsel **bütünleşik** yapısını koruyarak bugünlere gelmiştir.
- **Klinik ve laboratuvar** olarak iç içe, yan yana ve biri ötekinden daha fazla öncelik ya da önem taşımaksızın **kazanılan/kazandırılan bilgi ve beceriler** üzerine kurulmuştur.
- **1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarz-ı İcrasına Dair Kanun** (Ek Madde 14, EK-1) → İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji
- İlgili **Doçentlik Bilim Alanı** da ÜAK’ın görüşü üzerine YÖK tarafından “İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji” olarak belirlenmiştir.

Türkiye'de Yürürlükte Olan Tıpta Uzmanlık Eğitime İlişkin Mevzuat

- **Tıpta ve Diş Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği (TUEY)**
→ Tıpta uzmanlık unvan ve yetkisi
- Eğitim kurumlarında **herhangi bir dalda uzmanlık eğitimi verilebilmesi için**, o dala ait ve **Program** olarak adlandırılan **fonksiyonel bir yapının** bulunması **gerekir** (TUEY m.3/1j).
- Her programın da uygulayacağı ve **Uzmanlık Eğitimi Çekirdek Müfredatı** denen bir **asgari** eğitim ve öğretim müfredatının olması **gerekir** (TUEY m.3/1r).
- Uzmanlık eğitimi çekirdek müfredatı, her dal için ayrı ayrı olmak üzere, temel bilgi ve becerilere sahip **hekimlerin yetişebilmesi için** hazırlanmış Ulusal Çekirdek Eğitim Programı (UÇEP)'ni kapsayacak biçimde **hazırlanır ve gerektiğinde güncellenir.**

Tipta Uzmanlık Kurulu (TUK)

- Uzmanlık dallarının belirlenmiş eğitim sürelerinin artırılıp azaltılmasını, müfredatlarını, temel uygulama alanlarını, görev ve yetkilerinin çerçevesini, 1219 sayılı yasa gereği **Tipta Uzmanlık Kurulu (TUK)** belirlemektedir.
- Uzmanlık dallarının uzmanlık eğitimi çekirdek müfredatlarını **belirlemek ve ilan etmek** TUK'un görevleri arasındadır (TUEY m.5/1b).
- TUK, eğitim standardını da içeren uzmanlık eğitimi "**çekirdek**" müfredatını her dal için oluşturduğu TUK Müfredat Oluşturma ve Standardları Belirleme Sistemi (**TUKMOS**) Komisyonu'na hazırlamakta ve gerektiğinde güncelleyerek ilan etmektedir (TUEY m.17/2a).
- TUK, uzmanlık eğitimi verilen **kurumlardaki** her bir program tarafından ilgili dalın çekirdek müfredatını da kapsayacak şekilde her yıl hazırlanan uzmanlık eğitimi "**genişletilmiş**" müfredatlarını da onaylayarak ilan etmektedir (TUEY m.17/2b).

Belli Bir Uzmanlık Dalındaki Programın Denetlenmesi

- Programlardaki eğitim, TUK tarafından ilan edilen ve eğitim standartlarını da içeren çekirdek müfredatı **karşılacak şekilde olmak zorundadır** (TUEY m.8/3).
- Uzmanlık öğrencisinin uzmanlık eğitimini bitirme sınavına girmeye hak kazanabilmesi için de bu çekirdek müfredatı **tamamlaması zorunludur** (TUEY m.17/2c).
- Bu durumda herhangi bir programın, ilan edilmiş çekirdek müfredatı ve eğitim standartlarını **karşılıp karşılayamadığının denetlenmesi** de gerekmektedir.
- Bunun için **TUK**'tan başka eğitim kurumundaki **Uzmanlık Eğitimi Kurulu, Birim Eğitim Sorumlusu** ve bizzat **Uzmanlık Öğrencisi** birer denetim mekanizması olabilir.

Bir Programın Eğitim Yetkisinin Kaldırılması

- TUK, kurumların programlarını, oluşturacağı **komisyonlar aracılığıyla ya da beyan usulüyle**, çekirdek müfredatlarına ve standartlarına uygunlukları yönünden denetleyebilmektedir. Ayrıca kurumlarca Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne yılda iki kez bildirilen **özdeğerlendirme raporlarında** belirgin eksiklik saptanan programlar öncelikle değerlendirilmekte ve gerektiğinde denetlenmektedir (TUEY m.9/1).
- Denetimlerde saptanan eksikliğin verilen süre içinde giderilmemesi halinde, **programın eğitim yetkisinin kaldırılmasına** karar verilebilmektedir (TUEY m.9/3).
- Eğitim kurumundaki uzmanlık eğitimi, eğitici niteliğini haiz **Kurum Eğitim Sorumlusu** tarafından yürütülür (TUEY m.8/1).
- Eğitim kurumundaki uzmanlık eğitimini düzenlemek ve koordine etmek ise **Uzmanlık Eğitimi Kurulu**'nun görevidir (TUEY m.7/1).
- Eğitim ve araştırma hastanelerinde bu görev, **Eğitim Planlama Kurulu** tarafından yerine getirilir (TUEY m.7/2b).

Birim Eğitim Sorumlusu

- Belli bir programdaki eğitimin koordinasyonu için yetki ve sorumluluk ise **Birim Eğitim Sorumlusu**'ndadır (TUEY 3/1e).
- Birim Eğitim Sorumlusu, eğitim ve araştırma hastanelerinde başhekim tarafından **bir yıllığına** görevlendirilmektedir (TUEY m.8/4b).
- Birim Eğitim Sorumlusu, eğitime başlayan her uzmanlık öğrencisi için çekirdek müfredatı da kapsayan genişletilmiş eğitim müfredatına uygun olarak oluşturulmuş **uzmanlık eğitim karnesini** altı ayda bir kontrol eder; varsa eksiklikleri süresi içinde tamamlar (TUEY m.17/2c).
- Uzmanlık öğrencisinin uzmanlık eğitimini bitirme sınavına girmeye hak kazanabilmesi için, uzmanlık eğitimi karnesinin **çekirdek müfredatı belirleyen kısmının tamamlandığının** ilgili Birim Eğitim Sorumlusu tarafından **onaylanması** zorunludur (TUEY m.20/1 ve m.21/1c).

Uzmanlık Öğrencisi

- **Uzmanlık öğrencisi** de kurumun uzmanlık eğitimi kuruluna başvurarak bulunduğu programda uzmanlık eğitimi çerçevesinde bir eğitim verilmesinin **sağlanmasını isteme hakkına** sahiptir.
- Talebin uzmanlık eğitimi kurulunca **karşılanamaması** ya da uzmanlık eğitimi kurulunun verdiği karara uzmanlık öğrencisinin **itiraz etmesi halinde** bu durum eğitim kurumunca on beş iş günü içinde Bakanlığa bildirilir (TUEY m.11/6).
- Ayrıca uzmanlık öğrencisi, **verilen eğitimi ve eğitimcileri** yıllık olarak nitelik ve nicelik açısından değerlendirir. Bu değerlendirme, **eğitimin niteliğini ve eğitimcilerin bilgi, beceri ve davranışlarını** kapsar. Kurum eğitim sorumlusu, bu değerlendirmelerin uzmanlık eğitimi kurulunda **görüşülmesini** sağlar (TUEY m.17/2e).

İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlarının Laboratuvarda Çalışma Yetkisi

- **Tıbbi Laboratuvarlar Yönetmeliği (TLY)** → Tıbbi laboratuvarların çalışma esasları ve Sağlık Bakanlığı'nca ruhsatlandırılacak laboratuvarlar
- TLY'ye göre değişik sektörlerden üyelerin seçildiği **Tıbbi Laboratuvarlar Bilimsel Danışma Komisyonu'**nda temsil edilen dört uzmanlık dalından birisi de İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji'dir (TLY m.5/2).
- Sağlık Bakanlığı, aralarında **Tıbbi Mikrobiyoloji Laboratuvarı** da bulunan çeşitli tıbbi laboratuvarları ruhsatlandırmaktadır (TLY m.9/1).
- Her Tıbbi Mikrobiyoloji Laboratuvarı'nda **İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlarına** da çalışma yetkisi tanınmıştır (TLY m.16/1).
- İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanı, birden fazla uzmanın çalıştığı Tıbbi Mikrobiyoloji Laboratuvarı'nda **Tıbbi Laboratuvar Birim Sorumlusu** olarak da görevlendirilebilir (TLY m.15/1b).

İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlık Eğitimi Çekirdek Müfredatındaki Laboratuvar Uygulamaları

- **Tıbbi Laboratuvar** → *“insanlarda, sağlığın değerlendirilmesi, hastalıkların önlenmesi, tanısı, takibi, tedavinin izlenmesi ve prognoz öngörüsü amacıyla insana ait biyolojik numunelerin ya da dolaylı olarak ilişkili olduğu numunelerin incelendiği, sonuçların raporlandığı, gerektiğinde yorumlandığı ve ileri incelemeler için önerileri de içeren hizmetlerin sunulduğu”* laboratuvar (TLY m.4/1r).
- Doğrusu bu nitelermelerin hepsi TUK'un ilan ettiği yürürlükteki İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlık Eğitimi Çekirdek Müfredatı (v.2.4.3)'nda söz edilen **laboratuvar uygulamalarıyla** örtüşmektedir.

İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlık Eğitimi Verilebilecek Laboratuvar

Eğitim Standartları başlığı altında:

- **Mekan ve Donanım Standartları** → İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Eğitiminin **Verilebileceği Bir Laboratuvar**
- İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Programı içinde **laboratuvarın olması** → Uzmanlık eğitimi için bir **“olmazsa olmaz”**

Klinik ve Laboratuvarı Eşgüdüm İçerisinde Yöneten Bir Uzmanlık Dalı

Giriş başlığı altında:

- İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji uzmanlığı
→ “*klinik ve laboratuvar uygulamalarını **eşgüdüm içerisinde yöneten***” bir uzmanlık alanı

→ “*klinik örnekleri mikrobiyolojik açıdan değerlendirdiği, uygun immünolojik ve moleküler testlerin seçimini ve uygulamasını yaptığı*” vurgusu

Klinik Mikrobiyoloji Laboratuvarını Kuran ve Yöneten Bir Uzman

Müfredat Tanıtımı başlığı altında:

- **Müfredatın Amacı ve Hedefleri** → Yetiştirilen uzmanlık öğrencilerinin “taniya yönelik yöntem ve standartların” **iyi uygulayıcıları** olmasının hedeflendiği
- Verilen listede eğitim alanlar için son hedef → “*klinik mikrobiyoloji laboratuvarını kurmak ve yürütmek için gerekli bilgi ve becerilerin kazanılması*”
- Buraya kadarki ifadelerle, **laboratuvar bilgi ve becerilerini**, klinik bilgi ve becerileriyle “aynı anda ve bilfiil” kullanabilen **bir uzman yetiştirilmesi** hedefi açıkça ortaya konulmaktadır. Kuşkusuz ki, bu müfredat hedeflerine ulaşılabilmesini sağlayacak olan, **Program içinde laboratuvarın olmasıdır.**

Laboratuvar Alanında Eğitim

Temel Yetkinlikler başlığı altında:

- **Girişimsel Yetkinlikler** (ilgili altbaşlıklarına ayrılarak)
→ “laboratuvar organizasyonu, alınan örneğin mikroskopik incelemesi için preparat hazırlama, kültürlerde üreyen izolatları tanımlama (bakteri, mantar), antibiyotik duyarlılık testleri, serolojik-immünolojik yöntemler (antikor/antijen arama)”

Öğrenme ve Öğretme Yöntemleri başlığı altında:

- Asgari bilgi, beceri ve tutum kazandırmaya yönelik **Uygulamalı Eğitim Etkinlikleri** arasında
→ **Laboratuvar Alanında Eğitim (İşbaşında Uygulamalı Eğitim)** sırasında gerekli teorik bilgiler verilerek ve **pratik uygulamalar** yapılarak öğretilecek olanlar:
→ “enfeksiyon hastalıkları alanında laboratuvar yönetimi ve organizasyonu; tanı için alınacak klinik örneklerin belirlenmesi, bunların alınması, nakledilmesi, gerekli hallerde saklanması; uygun tanı (mikroskopik yöntemler, kültür yöntemleri, serolojik-immünolojik yöntemler, moleküler yöntemler), tanımlama (identifikasyon) ve antimikrobiyal duyarlılık testlerinin uygulanması; laboratuvar test sonuçlarının raporlanması”

İşbaşında Uygulamalı Eğitim

- Buraya kadarki ifadelerle de **laboratuvar bilgi ve becerilerinin**, klinik bilgi ve becerilerle **iç içe, yan yana** ve biri ötekinden daha fazla öncelik ya da önem taşımaksızın **kazandırılacağı** ortaya konulmaktadır.
- **İşbaşında Yapılacak Uygulamalı Eğitimle**, sayılan **Girişimsel Yetkinlikleri** edinebilmenin güvencesi, **Program içinde laboratuvarın varlığıdır.**

Laboratuvarda İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Eğiticisinin Bulunması

- İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji uzmanlık öğrencisinin laboratuvar eğitimi için **mekan koşulunun** yerine getirilmiş olması **yetmez.**
- **Program içinde laboratuvar olması zorunludur;** ancak eğitim ortamının tamamlanması için **laboratuvarda İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Eğiticisinin bulunması** da zorunludur.
- Laboratuvar eğitimi, **dalın bütünleşik özelliği** nedeniyle, uzmanlık öğrencisine, gönderileceği **başka bir kurumda ya da birimde** aldırılabilen bir eğitim olamaz.
- Uzmanlık öğrencisinin, bulunduğu programda yer alan **eğiticilerden** yalnız klinik eğitimi değil, **laboratuvar eğitimi de** alması şarttır

Tıpta Uzmanlık Eğitimi Verilen Bir Kurumdaki Tıbbi Mikrobiyoloji Laboratuvarı

- Eğitim ve araştırma hastanelerinde kurulan tıbbi laboratuvarlar, **eğitim hizmet laboratuvarı** olarak sınıflandırılmaktadır (TLY m.10/1c ve m.11/3).
- Sağlık Bakanlığı'nca İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlarına tanınan Tıbbi Mikrobiyoloji Laboratuvarı'nda çalışabilme yetkisi, **tıpta uzmanlık eğitimi verilen bir kurumda** eğitim ve araştırma amacıyla kullanılacak **Tıbbi Mikrobiyoloji Laboratuvarı'nda çalışmak için de** geçerlidir (TLY m.12/11).

Tıbbi Laboratuvar Birim Sorumlusu Olarak İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanı

- Üstelik tıpta uzmanlık eğitimi veren kurumlarda İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanı'nın **Tıbbi Laboratuvar Birim Sorumlusu** olarak görevlendirilmesi, laboratuvar eğitimiyle ilgili faaliyetlerin **Birim Eğitim Sorumlusu'nun koordinasyonunda** sürdürülmesini de sağlar (TLY m.16/3f).
- Bu olanak, eğitim kurumunda birden fazla uzmanlık dalında faaliyet göstermek üzere kurulmuş **bir Merkezi Laboratuvar olduğunda**, onun bünyesindeki Tıbbi Mikrobiyoloji Laboratuvarı'na, **yine bir İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanı'nın** Tıbbi Laboratuvar Birim Sorumlusu olması halinde de vardır (TLY m.4/1j).

Ölçme ve Değerlendirme Adresi Olarak İHKMEYK

Ölçme ve Değerlendirme başlığı altında:

- Verilen laboratuvar eğitiminin ölçme ve değerlendirmesinin nasıl yapılacağı eksik bırakılmış; *“Eğitcinin uygun gördüğü ölçme değerlendirme yöntemleri uygulanmaktadır.”* ifadesiyle yetinilmiştir.
- Çekirdek müfredatın **sonraki güncellemesinde** açıkça anlatılmalıdır.
- **İHKMEYK**, gerek uzmanların laboratuvar uygulama becerilerini de ölçecek şekilde **yeterlik belgelendirmesini**, gerekse eğitim kurumlarının uzmanlık eğitimi programlarının **akreditasyonunu** yapmaktadır.
- **Eğitim Programlarını Geliştirme Komisyonu** → Çekirdek Müfredatın güncelleneceği dönemlerde istendiğinde katkı verebilir.

İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Dalının Verdiği Hukuk Mücadelesi

- İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji dalının **bütünlüğüne yönelik tehditler**, uzmanlık dalının mensuplarını yıllarca meşgul etmiş; Türk Klinik Mikrobiyoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları Derneği'nin kararlı hukuk mücadelesiyle, ancak **18 Temmuz 2009 tarihinde** sona ermiştir.
- Böylece 2002'de dalın bütünlüğünü ortadan kaldıran Tıpta Uzmanlık Tüzüğü'ne dayanılarak verilmiş **eksik uzmanlık yetkileri** de İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji'nin tümünü kapsayacak biçimde **iade edilmiştir**.
- İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji dalının uzun bir süre tartışmalı bir durumda bırakılmış olmasından, değişik derecelerde de olsa, **eğitim kurumlarımızın hemen hepsi**, olumsuz yönde etkilenmiştir.

Tıbbi Mikrobiyoloji Laboratuvarı'nda Hizmet Alımı Uygulamaları

- Tam bu olumsuz durumun etkisinden sıyrılmışken, İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji dalı için **önceleri geçici bir durum olduğu sanılarak** yeterince tepki verilmeyen birtakım uygulamalar yoğunluk kazanmıştır.
- Özellikle Sağlık Bakanlığı'na bağlı sağlık kuruluşlarında **kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması adına**, hastalara verilen Tıbbi Mikrobiyoloji Laboratuvarı hizmetlerinde **Sonuç Karşılığı Hizmet Alımı, Tıbbi Hizmet Alımı, Tıbbi Cihaz Hizmet Alımı, Kit Karşılığı Cihaz Kullanımı ya da Sarf Karşılığı Cihaz Kullanımı** adı verilen uygulamalar ağırlık kazanmıştır.

Hastalarının Klinik Örneklerini İnceleyemeyen Kamu Hastaneleri

- Bugünlerde, aralarında İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlık Eğitimi verilenler de olan pek çok hastane, **hastalarının klinik örneklerini**, çoğu kez kendi Tıbbi Mikrobiyoloji Laboratuvarlarında herhangi bir mikrobiyolojik değerlendirme yapmaksızın, günde bir kez kurumlarına uğrayan kuryeler aracılığıyla aynı il içindeki **belli merkezlere iletmektedir.**

Ortak Kullanılması Gereken Hizmet ve Eğitim Mekanlarına Örülen Duvarlar

- Bünyesinde faal bir Tıbbi Mikrobiyoloji Laboratuvarı kalan az sayıdaki hastanede ise **İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlarının laboratuvarında çalışmasının önüne “idari” engeller** konulmaktadır.
- İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji uzmanlık öğrencileri de kendi eğitimcilerinin çalışmadıkları ancak ilgili mevzuata göre **olağan eğitim mekanları olması gereken** Tıbbi Mikrobiyoloji Laboratuvarlarını kullanamamaktadır.
- Uzmanlık öğrencilerine, eğitim gördükleri kurumun **ortak hizmet ve eğitim alanlarında** “yabancı” muamelesi yapılması ve izledikleri hastalara ait bizzat görüp değerlendirmeleri gereken **klinik örneklere el sürdürülmemesi** düşündürücüdür.

Akılcı İlaç ve Akılcı Laboratuvar Kullanımı Önündeki Engeller

- Bu uygulamalar, İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji açısından, **hem** sunulan hasta hizmetlerine **hem de** uzmanlık eğitimine büyük zararlar veren **kabul edilemez** durumlardır.
- Böyle bir düzende İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlık Eğitimi Çekirdek Müfredatı'na **uyulabildiğinden söz edilemez.**

Ne Yapmalı?

- Her İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji **uzmanlık öğrencisi**, içinde bulunduğu bu olumsuz durumun **farkına varmamış** olabilir.
- Ancak bu hizmeti bütünleşik olarak verecek biçimde eğitim almış ve hep bu anlayışla görev yapmış İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji **Eğiticilerinin bu durumdan hoşnut olmadıklarını** tahmin etmek zor değildir.
- Bununla birlikte, **başta Birim Eğitim Sorumlusu olarak görevlendirilenler** olmak üzere, İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Eğiticilerinin birlik olup var olan mevzuatın kendilerine tanıdığı olanakları, kurum yönetimlerine karşı **daha güçlü bir biçimde savunmaları** gerektiği anlaşılmaktadır.
- Ayrıca **TUK'un**, Eğitim ve Araştırma Hastanelerindeki İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Programlarını, kendi ilan ettiği çekirdek müfredatı ve eğitim standartlarını karşılaması yönünden **pek de sorgulamadığı** izlenimi alınmaktadır.

Sorunun Çözümünde Uzmanlık Derneğinin Rolü

- Unutulmamalıdır ki, Türkiye bir hukuk devletidir; her türlü mevzuat, yasal düzenleme, bunların getirdiği hükümler ve koyduğu kurallar da uyulmak içindir; çiğnenmek için değil...
- **İHKMEYK**'in bu sorunun çözümüne yönelik **kapsamlı çalışmalar** yapması gerekmektedir.
- Güncel verilerin elde edilmesinde Türk Klinik Mikrobiyoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları Derneği Asistan ve Genç Uzman Hekimler (**AGUH**) **Komisyonu**'nun da desteği olacaktır.
- **Türk Klinik Mikrobiyoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları Derneği Yönetim Kurulu**'nun bu durumu düzeltmek için girişilecek bir hak arayışının arkasında duracağından kuşkumuz yoktur.

***Prof. Dr. Mehtap Aydın,
Uzm. Dr. Nur Benzona,
Uzm. Dr. Okan Derin,
Prof. Dr. Derya Öztürk-Engin,
Doç. Dr. Filiz Pehlivanođlu,
Doç. Dr. Taner Yıldırım***
Teşekkür ederim